

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/upamietnianie/dekomunizacja/zmiany-nazw-ulic/nazwy-ulic/nazwy-do-zmiany/42155,ul-Kwarty-Ignacego.html>
23.03.2026, 19:31

ul. Kwarty Ignacego

*W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa powyższa **powinna zostać zmieniona** jako wypełniająca normę art. 1 Ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz.U. RP z 2016 r. poz. 744).*

Ignacy Kwarta (1898-1945) - lekarz, działacz komunistyczny, twórca komórek prosowieckiej konspiracji w Jędrzejowie

Urodził się 25 sierpnia 1898 r. w Poczapieńcu w okolicach Tranopola. Po wybuchu I wojny światowej wyjechał wraz z rodziną do Wiednia. W latach 1916–18 służył w armii austro-węgierskiej.

Studia lekarskie rozpoczął w 1919 roku we Lwowie. Ukończył je w 1924 r. Został wówczas skierowany do służby medycznej w Korpusie Ochrony Pogranicza. Służył w wojsku do 1928 r. Przeniósł się do Świecia, gdzie pracował jako lekarz powiatowy. Zapisał się również do miejscowego Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego. Już wówczas był sympatykiem ideologii komunistycznej. Najprawdopodobniej wstąpił też do struktur nielegalnie działającej partii komunistycznej – sekcji polskiej Międzynarodówki Komunistycznej (Kominternu) z siedzibą w Moskwie.

Następnie Ignacy Kwarta zamieszkał w Jędrzejowie, gdzie objął posadę lekarza powiatowego. Różne okoliczności związane z wykonywaniem zawodu lekarskiego i funkcji urzędniczych wykorzystywał do szerzenia haseł propagandy sowieckiej. Stał się postacią środowiskowo znaną z demonstrowania poglądów probolszewickich i rewolucyjnych. Kolportował także antyreligijne i komunistyczne materiały propagandowe. Współorganizował tam koło Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego (TUR). Był dwukrotnie aresztowany za działalność komunistyczną. W latach 1934–1935 spędził w areszcie 2,5 miesiąca.

W końcu lat trzydziestych uczestniczył w koordynowanej przez komórki komunistyczne organizacji werbunku do Brygad Międzynarodowych w Hiszpanii.

Po 1939 roku zorganizował komórki stalinowskiej konspiracji w Jędrzejowie. Działały one w ramach konspiracyjnej organizacji występującej pod nazwami Rewolucyjne Rady Robotniczo-Chłopskie (RRR-Ch) oraz Związek Rad Robotniczo-Chłopskich (ZRR-Ch). Z czasem od tytułu wydawanego w konspiracji organu prasowego środowisko to zaczęło występować pod nazwą „Młot i Sierp”. Organizacja funkcjonowała na terenie okupacji niemieckiej. Działała w okresie, kiedy na teren niemieckiego Generalnego Gubernatorstwa

przenikały informacje o prowadzonej przez władze Związku Sowieckiego na terenie okupacji sowieckiej polityce zmasowanych deportacji, aresztowań i zbrodni. Mimo to wydana w lutym 1941 r. odezwa programowa Centralnego Komitetu Rewolucyjnych Rad Robotniczo-Chłopskich wyrażała nadzieje na szybkie powstanie „Polskiej Republiki Radzieckiej”, która wejdzie w skład powstałej z rozszerzenia ZSRR „Międzynarodowej Republiki Radzieckiej”. Stwierdzano m.in. : „ZSRR jest ojczyzną robotników i chłopów, szermierzem powszechnego pokoju, krajem wolności ludu, budowniczym sprawiedliwego, komunistycznego ustroju, wzorcem dla wszystkich narodów świata. [...] Polska Republika Radziecka wejdzie w skład Międzynarodowej Republiki Radzieckiej, by wspólnym wysiłkiem pracować dla dobra kraju, dla zbratania wszystkich ludów świata i zbudowania komunistycznego ustroju, który zaspokoi potrzeby każdego człowieka i położy kres wojnom, zaborom i nienawiści między narodami”.

Po wybuchu wojny niemiecko-sowieckiej w czerwcu 1941 r. Niemcy przystąpili do intensywnego zwalczania konspiracji prosowieckiej. W czerwcu 1942 r. Ignacy Kwarta został aresztowany za działalność komunistyczną. We wrześniu 1942 r. został przetransportowany do KL Auschwitz-Birkenau. Był tam więziony do początków roku 1945.

Mimo złego stanu zdrowia po powrocie do Jędrzejowa włączył się w budowę struktur władzy komunistycznej. W marcu 1945 r. został przewodniczącym prezydium stworzonej w Jędrzejowie przez komunistów tzw. Powiatowej Rady Narodowej.

Kwarta zmarł 23 maja 1945 r.

Już miesiąc później w ramach propagandowych działań komunistów zmieniono nazwę ul. Prostej w Jędrzejowie na ul. Doktora Ignacego Kwarty. Lokalne władze podjęły działania na rzecz wykreowania postaci Ignacego Kwarty w zgodzie z bieżącymi potrzebami propagandy komunistycznej – przy pomijaniu niewygodnych elementów biografii.

(MKLKr, mkkr)